

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsakega prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikovcove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 24.

V Ljubljani, 21. decembra 1893.

Letnik VI.

Srečno novo leto!

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! — Ta angeljski spev, ki se je glasil v tihi noči nad Betlehemom pred več kot 19 stoletji, glasi se tudi še dandanes vzlasti v božičnih praznikih po vsem krščanskem svetu še vedno milo in vabljivo. Opeva pa tako lepo ljubezen Odrešenika, ki je prišel na svet nam rešiti človeško čast, odpret nam vsled greha zaprti raj. Božja mati podarila je svetu Sina iz nebes, krilati angeli pevali so mu slavo in napovedovali ljudem srečo, katero jim prinese Sin božji s svojim nebeskim mirom. Ljudje, pastirji, otroci, modri hiteli so k jasicam, častit in molit svojega včlovečenega Boga.

Od tedaj se vedno krščansko ljudstvo rado zbira pred podobami božjega deteta z Marijo, kjer si išče pomoči, tolažbe, milosti, — miru.

Tako podobo — pomočnico kristijanov z božjim Detetom — kaže tudi slika v današnjem „Domoljubu“. Tu sem, k Kristusu in njegovi nebeski Materi vabi „Domoljub“ verne Slovence že sedmo leto. — Ako bomo živeli Slovenci po naukih krščanske vere, kakor nas uči

katoliška cerkev, dajali bomo čast Bogu, svojemu Gospodarju in živili bomo zato mir ter vdeleževali se blagoslova božjega.

Slovenci smo narod maloštevilni, narod zapuščenih sirot, ki ga nima prijatelja razun Boga v nebesih in cerkve na zemlji. Zato moramo pri Bogu in v katoliški cerkvi iskati moči samemu sebi, da ohranimo mej brezverskimi viharji svojo katoliško vero, svoje slovensko poštenje in milo svojo materno besedo.

S tem bomo pa v teh žalostnih časih tudi najbolj splovali svoje dolžnosti do svojega cesarja. Samo katoliška vera more rešiti tudi Avstrijo pretečih nevarnostij!

Bog daj, da bi Slovenec, versko-nravno krepak, gospodaril na svoji lastni zemlji živeč v edinosti in ljubezni med seboj, tudi v bodoče v domačem jeziku napolnjen božjega duha obhajal srečen pomenljive božične praznike. — V tem smislu želi „Domoljub“ svojim mnogoštevilnim prijateljem veselo, srečno novo leto.

Cerkev in šola.

Podoba iz življenja

(Dalek)

45. „Le jedno Četčeno Marijo!“

Ob času velike francoske prekucije je živel na Francoskem mlada ženska, Marijana po imenu, vsa udana grehu. Nesrečnica je iskala v tem veselju in zabavi, da je spremljala na smrt obsojene do odra, zaničevaje in preklinjevaje jih. Zlasti je vsplamtela, ko je videla kakšnega duhovnika, najgrje ga je zasramovala. Kar besnela je, ko je videla, kako mirni, udani so ti mučenci, ki ne tožijo ni najmanj in tiho prenašajo njeno zasmehovanje.

Z edela je nekaj, da peljejo v smrt duhovnika, katerega so posebno spoštovali in ljubili vsi dobri ljudje radi njegovega svetega življenja. „Bodem videla, ako bodem tega pripravila k besedi ali ne!“ dejala je. — Tekla je za obsojenim duhovnikom ter ga obsipala z najgršimi priimki.

Duhovnik se ozre in pogleda razdivjano žensko z ne izrekliro krotkostjo.

„Molite za-me, žena“, reče ji.

„Kdo? ... jaz ... jaz naj za vas molim?“ zadržala se je nad mučencem.

„Da, žena, jedno „Četčeno Marijo“ prosim molite za mojo dušo, ki bude stala v kratkem pred svojim sodnikom.“

V tem trenutku je pač priporočil sveti moj dušo, velike grešnice Materi usmiljenja.

Vtis, katerega so napravile te besede na zlobno žensko je neopisen. Zdelo se ji je, kakor da bi bila zadeta od strele. Obstala je, spreletavala so jo barve, naposled je stokala: „Da, gospod župnik, molila bodem „Četčeno Marijo“.“

In res jo je glasno odmolila. Toda komaj je končala molitev, ko so jo obliše solze. Ihteč je spremila svetega moža do odra ter ondi s sklenjenima rokama pokleknila. Znanci njeni niso razumeli te nagle spremembe.

Ko je bil duhovnik obglavljen, vrnila se je na svoj dom ter ga zapuščala odslej le, kadar je bilo poseben potreba. Ako je vojaško bobnanje v naslednjih tednih zaznalo, da zopet peljejo nesrečneže v smrt, čuti je bila v pritličju hiše, ki je bila last spokorjene ženske, le glasen jok. Marija, mati usmiljenja, spremenila je naglo njeno dušo. Ko so prišli za Francosko zopet srečnejši časi ter je lahko vsakdo očitno kazal svojo vero, bila je tudi Marijana goreča, pobožna katoličanka. S krepostnim življenjem, spokornimi deli, miloščino izkušala je popraviti svoje pohujšljivo življenje. Do visoke starosti je hodila vsake leto peš na daljno božjo pot, rahvaljevat se umiljeni Materi za spreobrnjenje.

Listek.

Na sveti večer.

Nekaj — bilo je pred mnogo leti — ni bilo v drnski vasi hiše, kjer bi bili obhajali sveti večer tako veličastno in bogato, kakor je bil sveti večer pri Vrbnikovih. Sosedje so skoro pozabili ukaza Gospodovega: „Ljubite se med seboj!“ Srečnemu Vrbniku so kar zavidali. Vrbnik ni bil ravno najbogatejši med vaščani, a izhajal je pošteno, imel le jednega otroka, poln hlev živine, lep smrekov gozd in niti najmanjšega dolga. Živel je s svojo ženo, pridno Marjeto, edino le svojemu sinčku, živemu Ivanu, ki je bil res v šoli najboljši učenec, a prav tako na cesti največji razposajenec in doma najrazvajenejši ljubljencek svojih starišev — tri najlepše lastnosti, ki obetajo nadarjenega in duhovitega postopača. Ivanek ni imel veselja do dela, — najraje je sedel v zelenem gozdu pod košatim hrastom, poslušal ptičje petje, občudoval gibčno veverico, ročno plezajočo po drevesnih deblih, ali pa je risal drevesa, vasi. Včasih splezal je tudi na staro, visoko smereko, ter željno upiral svoj pogled v bližnjo in daljno okolico. Še le ko je zapel večerni zvon ter so se zalesketale svetle zvezde, prihajal je deček navadno domov ter starišem ni drugega pripovedoval, kakor o tujih deželah, puščavah, o neizmernem morju, o svetlih zvezdah, o divjih ljudstvih in neizcrpnih zakladih zlata, ki so zakopani v novem svetu. Živo do-

mišljijo dečkovo zmogel je vedno še le spanec, ki ga je navadno v sanjah zazibal že v ono čudovito deželo.

Vrbnik je bil že davno sklenil: Ivan mora v šolo, da postane kaj več, nadarjen je. Mati je privolila soznih očij, in razvajeni sinček je vriskal, da je odmevalo daleč po gozdih

Leto za letom, desetletje za desetletjem je poteklo v tem v brezmejno večnost, kakor pred tridesetimi leti obhajali so tudi sedaj nekdanji Vrbnikovi sosedje sveti večer. Daleč okrog so bile pokrite gore s snežno odejo. Lepo so pristali zlasti ta sveti praznik zeleni smerečni gozdi sicer tako enakomerno beli zimi. Ljubka zelena barva jelk in smerek je tako primerna svetemu božičnemu času, ki nam je prinesel Odrešenika: najlepša podoba vedne mladosti, svetega upanja in trdne stanoovitosti.

Pri Vrbniku nocoj ni bilo tako živahno, kakor nekaj pred leti, posestnik hiše je bil sedaj neki gospod iz mesta, ki je bil na dražbi kupil posestvo za neznan denar. Prihajal je le v vročem poletju na deželo, da se odpočije od nemirnega velikomestnega zabavnega življenja in okrepi za novo svoje bivanje v mestu. Po zimi je bila hiša zaprta.

In Vrbnik s svojo Marjeto in s svojim Ivanom?...

V uborni izbici, v kateri je bilo še ono edino okno z mahom in trakami nekoliko zadelano, sedela je ob ognjišču starosti sklonjena ženska ter neprenehoma zrla

Ko se ji je približala zadnja ura, zatisnila je spokornica svoje oči, bridko obžalovaje svoje pregrehe v mladih dneh, a tudi z zaupanjem na veliko usmiljenje božje. Njena zadnja molitev je bila „Češčena Marija“, ki je bila rešila njeno dušo: „Sveta Marija, Mati božja, prosí za nas grešnike zdaj in na našo smrtno uro. Amen“.

46. Jaslice.

Češki spisal V. Kosmák.

Gledam skozi okno. Vidim le mirne hišice, ki stojé tiho, kakor da bi sanjale — nihče ne gre vun. Le prijazni dimi se vzdiguje počasi proti vrhovom, ki se dvigajo nad vasjo. Tja zre tudi moje oko, pa črni gozdovi danes ne more doseči. Temni se — in na nebu nobenih zvezdic.

Nebo je danes oblačno, sivo in iz te žalostne temnote pada nežen snežek Pada na strehe, pada na polja, na črno, staro zemljo in pokriva vso okolico kakor — pokrov

O nikar, ljubo srce! Zakaj zmerom in pri vsem misliti na smrt, rakev in pokrov? Dokler je čas za delo, loti se ga pošteno in pravično, smrt bo že sama prišla in če si bil dober, bo tudi ona dobra.

Sneg ne krije zemlje s pokrovom, marveč jo pokriva z belim pregrinjalom kakor malega otroka. Zemlja po zimi ne umrje, — ona le zaspi, kakor mi vsak večer. Pa kakor nastane vsakemu človeku enkrat zadnji večer, kadar umrje njegovo telo, tako bo prišla tudi za našo zemljo zadnja zima — ob sodnem dnevu, kadar bo res-

v mali plamenček. Nagubančeno jej je čelo, gotovo ga je razoralo skrb in žalost.

Pri ognju je stal okajen lonček, v katerem je vrvelo in šumelo. Stara ženica si je pripravljala borno večerjo, a vendar njej dovolj praznično za božični večer: kuhala je kavo! Res nima dragega kavinega zrnja, a dobro je nadomesti ječmenovo zrnje; denar za sladkor si je izprosila v sosednjem mestu, tudi kruha, lepo božično pogačo, dobila je v dar, tudi masla in moke, za sveti dan je preskrbljena.

Rujava tekočina je zavrevala v lončku, bukova trska je vtripajoče razsvetljevala izbico, zunaj pa je tiho in slovesno, v luninem svitu in zvezd kardelu počivala nad hribi in gozdi sveta noč. Mamica je gledala zamišljeno v prasketajoči ogenj na ognjišču, v očeh se ji je zalesketala tu pa tam solza, pač so jo gotovo obhajali žalni spomini; stopale so jej pred oči podobe iz daljne preteklosti, zrla je v duhu jasno podobo svojega življenja.

Süil ji je spomin nazaj v ono dobo, ko je bila še tako srečna na strani svojega nesrečnega Vrbnika.

Živo ji je stal pred očmi dan, ko se je Ivanek, njeno edino veselje v življenju in upanje, poslavljaj od domače hiše, ter šel v širni svet, da postane imeniten gospod. Zopet se je zjokala nad njim, kakor tedaj, ko se je ločil od nje Pa saj je videla svojega ljubčka vsako leto; kot čvrst mladenič prinašal je leto za letom najboljša spričevala, stari Vrbnik se je veselo ponašal s svojim detetom, ki je tako rastle na modrosti, kakor na starosti.

A spominjala se je tudi mamica, kako je bilo leto

nično umrla, da bi vstala nekda po Stvarnikovi volji s človeškim telesom v novi podobi. Zdaj pokriva sneg zemljo le z belim toplim pregrinjalom. Pod njim spi ona mило in sanja nekaj čudnega, krasnega: Kako drsajo veseli otroci, kako se kepajo; sliši veselo zvenkljanje kragulčkov in zvončkanje zvončkov. Sanja se ji, da pripoveduje stara babica bajno vest o Božjem detetu, katero se je narodilo v betlehenskem hlevu, da pripoveduje, kako so peli angelji ob času njegovega rojstva, kako so ga molili pastirji, kako je vodila zvezda sv. tri kralje iz daljnih krajev do njega. Dalje vidi v prijetnih sanjarijah vtopljená zemlja tudi prav čudne maškare, kakor blazne semtertja begati, sliši divje poskočnice, veselje in vrisk in precej nato sladko šumljanje in ljubko žvrgolenje. Zemlja se takoj prebudi, gleda skozi cvetna očesa čudovito toploto solnca, katero se nanjo prav lepo iz modrega neba smehlja. Obrisé si oči, kima z drevesnimi vrhi nad tem prečudnim snom in misli, da je bilo goljufija.

Pa ni res. Kar se ji je pod pregrinjalom sanjalo, to se je tudi nad njo zgodilo.

Mila ti zimska doba, daješ nam mnogo radostij! Še le po zimi zaljubi se človek v svojo hišo, v svojo sobico, po zimi pridruži se tovariš k tovarišu bolj resnično.

Vrhunec vsega zimskega veselja je poetična božična doba. Oj prečudna doba!

O Božiču hrepeni vsak po domačem ognjišču; naj si je največji potepuh, želi sedeti na sveti večer pri do-

za letom slabše v gospodarstvu, zakaj Ivanek je potreboval denarja, silno denarja, in roditelja mu nista odrekla, saj je bil vendar Ivan njun edinec, njun srček!

Gledala je v duhu, kako je šel njen mož ter prvokrat prosil denarja na posodo, kako je prodajal deblo za deblom ter dal po vrsti najlepša debila iz gozda, da bi dobil denarja za — lahkoživega Ivana; videla je, kako je odgnal kupec zadnji par volov, ker so rabili denar za — lahkoživega Ivana; videla je nazadnje, kako je stopil barič v Vrbnikovo hišo in podal Vrbniku tožbo, katero je vložil proti njemu odvetnik, ker mu je bil že veliko dolžan; videla je, kako je begal obupani mož od hiše do hiše, od vasi do vasi, v mrazu, da bi dobil zahtevano svoto denarja, kako so ga povsod zasramovali in zasmehovali in ga spominjali lahkoživega Ivana; videla je, kako je naposled hitel obupan v gozdarski urad ter ponudil svoj krasni gozd na prodaj, ki ga je končno po dolgem obotavljanju milostno prevzel za nično ceno

In Ivan, ljubljeni Ivan, nekda marljivi učenec, živel je na visokih šolah zapravljivo, sedel več v gostilni, kakor v soli, ne zmeneč se ni najmanj, da je ugonobil roditelja

Rujava tekočina je vrvela v lončku, ogenj je prasketal in bukova trska je plamtela, mamica pa si je brisala s predpasnikovim koncem solze. Strmo je gledala, kako so nekda tako imovito Vrbovino prodajali na dražbi in kako so drugi dan kropili ljudje njenega moža, katerega je podrl ta silen vihar, da je umrl.

mači mizi v milem razgovoru. Ni čudno toraj, da se je tudi meni malemu fantiču tožilo pred Božičem do rojstnega kraja k dragim starišem. Pa bilo je predaleč, pet milj, pa snega do kolen.

V pismu sem naprosil stariše, če smem priti in oče mi je odgovoril, da bi me vsi radi videli, toda ni mogoče, utegnili bi se ti kaj hudega na potu prigoditi. Ostani le lepo v mestu, ljubi sin, potrpi malo do Velike noči, potem bo drugače, boljše vreme in lepša pot.

Solze so se mi udrle po obličju, ko sem prebral pismo in sem moral ostati v mestu.

Pozneje se tega nisem kesal!

Na sveti večer me je povabil sošolec Krebs, da bi ga obiskal; povedal je, da bodo doma postavljali jaslce.

Zatvorili so celo polovico sobe z odrom, nanj smo nanosili iz podstrešja skalovja sestavljena iz lepenke, hišice, drevesca in različne umetno izrezane lesene kipe.

Stari gospod Krebs je ukazoval kakor general; pribijal, postavljaj, ravnal — da mu je rosil pot po čelu. Jaz sem pomagal, kar sem mogel — in dan je minil kakor trenutek.

Ko se je stemnilo, grem domov večerjat.

Gospodinja mi je dala v kuhinji jesti. Jedel sem sam. Sicer bi mi bilo pri tem žalostno, takrat pa nisem niti vedel, kaj jem, mislil sem le na jaslce.

Brž sem povečerjal ter hitel zopet k Krebsu. Precej v veži začujem pobožno petje. Odprem vrata — vsa Krebsova družina kleči pred osvetljenimi jaslami počeo:

Pastirski vstanite

Le pojte z menoj — — —

Pokleknil sem tudi jaz zraven njih. Se zdaj sem ves zamaknen pri spominu na ta trenutek. Nobeden ne ve, kako mi je bilo takrat, ko sem klečeč gledal na blisčeče jaslce.

Gori na višavi je stalo mnogostolpno, krasno mesto, doli pod skalovjem pa hlev z Jezuškom. Poleg njega sta klečala Marija in Jožef. Na desni strani nad Betlehemom so stali stiri pastirji s čredo. Nad njimi je pa plaval angelj. Pastirji so zagodli včasih veselo koračnico. Se zdaj vidim vse natančno. Zlasti tega piskalca v rumeni hlači, kako tepta z desno nogo, kakor bi si dajal tak pri igranju.

In v celem kraju kakošna lepota, kakošno življenje. Vse se je kar gibalo.

Tam pod rebrom točilo se je mlinsko kolo in mizar je hodil z vrečo semtertja. Na gozdnem robu sta sedela dva drvarja: lovec je meril na srnjaka. Na drugi strani je pa pozvanjal stari puščavnik. Na potih, mostih — skratka povsodi polno različnega ljudstva: pek, mesar, jud, lončevaz, kmetje, dekletca; da, niti črnega dimnikarja ni manjkalo: gledal je iz dimnika na lovčev hišo, kakor bi se čudil, kaj da je novega na božjem svetu.

Ne najdem besed, ki bi bolj krepko izrazile kakošno sekanje, zvončkanje, in gomazanje se je opazovalo na jaslcih.

Vrh vsega pa je bil Jezušček z Marijo Devico in sv. Jožefom; kaj pa se le oni trije piskajoči pastirji. Sanjalo se mi je o njih vso božjo noč.

A se je imela tolažbo, se jo je vzdržavalo eno upanje: njen sin Ivan! A prišlo je viharo leto 1848, Ivan je bil med navdušenejšimi uporniki, šolo je pustil. Ko bi imel biti obsojen, pobegnil je v Ameriko. Ustavil se je v Kaliforniji, kjer so našli ono leto prve velike zaklade zlata, vsled česar so se kar trumoma izseljenci iz Evrope tja preseljevali.

Tako je sedaj sedela prestanega trpljenja in starosti sklonjena ženica sama, zapuščena od moža in sinu, zapuščena od vsega sveta ter osamljena pretakala solze na sveti večer, kateri je nekdan tako radostno pričakovala in praznovala. Vse je izgubila, dom in denar, moža in otroka, mladost in srečo, ostalo ji je golo uboštvo, osamljena starost, pozivlja jo edino še vera v Boga in upanje v boljše življenje pri Bogu.

Kava je bila med tem kuhana, ženica je izlila ružavo tekočino v železno ponvico, podrobila nekaj skorice kruha in počasi povzila večerjo. Sedla je nato k čedni mizi, segla po stari, skrbno hranjeni molitveni knjigi, edini tolažnici v zapuščenosti ter pričela moliti s tihim, tresočim glasom, dokler niso jeli v bližnji cerkvi ubrani zvonovi vabiti k polnočnici in niso veselo zadonele orglje.

Zaprle so se ženi oči: glava je omahnila na molitvenik, trska je dogorela, mesečina je prisijala v izbico ... mamica je spala!

In v sanjah se je preselila k svojemu Ivanu v Ameriko ter ga gledala, kako je marljivo zajemal iz zakopanih zlatih zakladov v Kaliforniji ter si napravil znaten

kup zlahtne kovine. Čuden blagoslov je bil nad njenim ljubljencem, ko se je poprijel resno dela; napravil si je že veliko imetje. V sanjah je videla, kako se je zarodil njen Ivan z bogato hčerjo svojega gospoda ter dosegel najvišjo stopnjo posvetne sreče. Ivana je gledala v duhu bogatega, česčenega, ki misli vedno na svojo ubogo, beženo, staro mamico ter je sklenil, da jo reši hudega trpljenja ... Srečna ženica!

Ravno pozvanja v cerkvi za povzdigovanje.

Mamico pa je objel v sanjah slahek sen, — gledala je božične jaslce vse v lučicah, polne svetlih zlatov in sladkarij, zadaj pa je stal z razprostrtimi rokami njej izpreobrnjeni Ivan, v očeh so mu lesketale solze keca in ljubezni, in klical je sladko ime: »Mamica, odpusti mi!«

Se je ženica sanjala, a sanje so bile zmedene, starko je objel trden spanec, izgubila je vso zavest. Dolgo je imela svojo snežnobelo glavo položeno na odprtem molitveniku. — In čuj, res je nekdo lahko trkal zunaj na vrata, prav tiho, kmalu na to je stopil v izbico imeniten gospod, a obstal je za trenutek na pragu ter se bolešno ozrl po zapuščenih, praznih izbici, nato pa vshitel k stari ženi, padel pred njo na kolena, prjel rahlo suhi roki ter ju solzeč se poljuboval. Objel je nato drago mu ženo ter ji ves srečen gledal v razoran obraz, nato pa jo je previdno prenesel v njeno borno posteljo, skrbno jo odel ter jo čuval v sveti božični noči.

Mesec je še zvedavo gledal v ubožno starkino izbico, ko je petelin prvič zapel. Ženica je v spanju šepetala: »Ivanek, ljubi Ivanek, ne zapusti me več!«

Sel sem tudi na polnočnico — oj, to vam je bila krasota! Posebno veličastna je bila ona pastirska pesem!

O krasni časi zgubljene mladosti! Mnogokrat sem ze vzdihnil: Bog moj! vrni mi otročje srcé, da bi mogel se enkrat čutiti, kar so mi otroku pripovedovali o Tvojem čudežnem rojstvu, kakor sem je čutil in v duši videl takrat ko sem ogledoval jaslice za jutra svojega življenja.

V današnjih dóbah umikajo se jaslice skoro celoma božičnemu drevescu. Ne vem, če je to koristno; tudi nočem tukaj razsojevati, kako otroci lepše proslave božič: z jasicami ali z božičnim drevescem. Ima namreč tudi drevesce lep pomen. Znamenito se mi pa vendar zdi, kar je napisal o tej stvari sloveči katoliški pisatelj Alban Stolz v svojem petopisu: Obiskanje Sema, Kama in Jafeta: »V gosposkih in polgosposkih hišah izginjajo jaslice in se udomačujejo božja drevesca. To ima svoj pomen. Pred jasicami se vzbuja navadno otroška domišljija in se privaja zgodovini svete vere in verskim zadevam; nepokvarjenemu dečku ne moreš večjega veselja storiti, nego če mu postaviš jaslice. — Na božičnem drevescu pa raste samo jedilo za nižje želje. Domišljije ne vzbuja in otroškega duha ne vodi k novorojenemu Zveličarju. Otroci se ne opozarja na praznikov pomen, kar bi se vendar-le o Božiču spodobilo — marveč njegov duh se obrača drugam. Otroška duša je polna mislij na darove, včasih tudi polna zavisti, jeze in sovraštva. Otroci, kateremu je božično drevesce bolj ljubo kakor jaslice, je versko zanemarjen.

Ivan, njen ljubi Ivan, imenitni gospod, je slišal te besede ni se mogel več premagovati. . . . »Mati, zlata mati, saj sem tu, odpustite!« ihtel je na glas.

Vzbudila se je starka ter se dvignila in vprašala: »Ali je kdo tukaj?«

»Mati!« bil je odgovor — in »Ivan, moj ljubi Ivan!« pozdravljala ga je stara ženica. . . . Mati in sin sta se zopet našla.

Vse je občudovalo Ivana, ko je peljal na sveti dan svojo starosti sklonjeno mater v cerkev.

Po službi božji ji je pripovedoval svoje življenje. Sel je bil v Kalifornijo iskat zlata ter si pridobil znatno imetje. Poiskal si je tudi ljubljeno bogato ženo, a ugrabila mu jo je smrt ob rojstvu prvega otroka. Po malo tednih je vzel Bog k sebi tudi njegovega edinca, in sedaj mu ni dalo, da bi ostal še v novem svetu. Vrnil se je v svojo staro domovino k nepozabni materi, na sveti večer je prišel po noči v svojo rodno vas. Sezidal si bode na bližnjem hričeku nad vasjo, odkoder je lep razgled na okolico, novo pristavo, da živi tem lažje s svojo materjo.

In Ivan je to tudi storil. Ko so praznovali drnski vaščani zopet drugi sveti večer, zasvetile so se v novi hiši Američana Vrbnika krasne božične jaslice, katere je bila prižgala stara Vrbnikova mati revnim vaškim otrokom.

Mati je obhajala zopet vesel božični večer.

Na dan sv. treh kraljev so dobile jaslice še nekaj novega. Nad hlevom je zasvetila zvezda, in pred hlevom so se prikazali sv. trije kralji s svojim spremstvom, z velblodi in konji.

Zares, lepa navada je proslavljati jaslice. Marsikdo se z veseljem spominja jaslic — tako tudi jaz. Meni so nadomestile jaslice objem in sladak materin poljub — iz jaslic mi je govorilo nebo!

47. Pojdite k Jožefu!

Med vožnjo po železnici iz K. V. M. pripovedoval je pred nekaj leti mlad kupec njemu nasproti sedečemu duhovniku to-le:

Moja mati izredila me je jako skrbno kot katolika. Ker mi je pa pobožna mati kmalu umrla in se moj oče ni desti za-me pečal, postala mi je vera kmalu deveta briga, kakor toliko mladim ljudem naših dnij. Zanemarjal sem svoje verske dolžnosti vedno bolj in le malokedaj sem sploh mislil na Boga. Toda, ljubi Bog me vendar ni zapustil, gotovo je umrla mati za-me prosila.

Postal sem polnoleten, prevzel po očetu trgovino, imel sem zelo veliko srečo in premoženje je raslo od dné do dné. Vzel sem v zakon ženo, ki je veselje mojega življenja in katero je Bog izvolil, da me spreobrne.

Bila je pobožna in dobra, pa gotovo bi me ne bila vzela, ko bi bila vedela, kako mrzel da sem bil v verskih stvarih. Pa ker mi je dopadala in sem poznal nje mišljenje, hlinil sem se vernega toliko časa, dokler nisva stopila v zakon, in še potem nekaj časa. Toda kmalu potem sem pa pokazal svojo pravo barvo. Opustil sem službo božjo in le pogosto sem svojo ženo pikal zaradi njene pobožnosti. Vse njene prošnje niso pomagale nič, ostal sem trd. Vendar sem jo pa še vedno ljubil in tudi je nisem motil pri večerni molitvi, katero je najrajše opravljala pred podobo sv. Jožefa ali pa blažene Device Marije.

Nekega dne pa sem ji podaril za njen god izvanredno krasno darilo. Z veliko hvaležnostjo je vzela darilo, pa boječe je pristavila:

»Mene bi še neko drugo darilo drugače srečno storilo.«

»In kako bi bilo to darilo?« jo vprašam.

»Tvojo dušo, dragi Anton,« mi odgovori in se spusti v jok. Skušam jo potolažiti, pa ne neha jokati. Zato ji rečem: »Zahtevaj od mene vsako drugo stvar, in storil jo bom!«

»Torej pojdi danes zvečer z menoj v cerkev, tam je pobožnost v čast sv. Jožefu in pridiga.«

»Draga, če družega ne zahtevaš, to že storim; jaz pojdem s teboj.«

Cerkev bila je polna vernikov; če prav je duhovnik jako lepo pridigal, vendar sem ves čas ostal mrzel. Le nekaj me je ganilo. Mladi pridigar rekel je z največjim prepričanjem: »Še nikdar ni kdo sv. Jožefa na pomoč klical, da ne bi bil uslišan. Sv. Jožef bi celo največjemu grešniku, ko bi ga v nevarnosti pomoči prosil, prihitel s svojo vsemogočno priprošnjo na pomoč.«

Ko sem prišel iz cerkve, rekla mi je žena: »Anton, ti si veliko na potovanju in zato tudi večkrat v nevar-

nosti. Obljubi mi tedaj, da, kadar bi prišel v nevarnost, boš rekel: „Pomagaj mi, sveti Jožef!“

„Gotovo bom to storil, jaz ti obljubim.“

„Ne dolgo potem peljal sem se ravno po tej železnični progi, kakor zdaj. V našem vozu sedelo je sedem oseb, le prostor meni nasproti bil je prazen. Nismo bili več daleč od postaje K., ko se začne tužno piskanje lokomotivne piščalke, potem čutim močen sunek, hreščanje lomečih se vozov.“

„Pomagaj mi, sveti Jožef!“ zakličem jaz in skočim kvišku. Vse to zgodilo se je v enem hipu. Pred menoj

ležalo je šest mrtvih trupel mojih sopotovalcev, grozna razmevarjenih, ker dva vlaka sta bila vkup trčila. Le jaz sem ušel nevarnosti z malimi ranami.

Od tega dne pa sem postal zopet dober katolik in vsako leto meseca marca ovenčam domači oltar sv. Jožefa s svetlicami in opravljam z ženo in otroci kleté skupne molitve z veliko hvaležnostjo do sv. Jožefa.

Tako je pripovedal kupec duhovnikov, ki je pristavlil: „Da, da, pomagaj nam sv. Jožef!“

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako se spozna goveja živina, ali je za pitanje, za molžo, ali za jarek? Znano je, da vsako govedo ni vselej za vprego in za pitanje, vsaka krava ni dobra mlekarica. Naj kravo, katera ni dobra mlekarica, krmimo še tako skrbno, nikoli ne bode dajala mnogo mleka; polsajmo vola, ki ni za pitanje, še toliko klaje, nikoli ga ne bomo opitali.

Vsaka živina ima gotova znamenja, po katerih se spozna, kakve lastnosti ima; in te lastnosti mora vsak gospodar dobro poznati.

1. Znamenja, ki uže zunanje kažejo, da se bode dala živina dobro opitati, so: vola in mehka koža, avila dlaka, velik trebuh, kratke noge in debel rep, krepke kosti in širok križ.

2. Znamenja dobrih molznih krav so: dobra mlekarica ima tanke rogove, širok gubeč, tanko kožo, ki se rada premeče, života je okroglega, vratu slokega, vime je veliko in mehko, mlečne žile pod trebuhom so debele, rep je nenavadno dolg in tenek. Glavna stvar, po kateri se navadno pozna dobra molzna krava, je pa tako imenovano molžno ogledalo. Molžo ogledalo se imenuje dlaka pod repom med zadnjima stegoma do srede vimena. Na tem kraju je dlaka krajša in svetlejša, kakor po drugem životu; tudi leži drugače, namrč od spodaj navzgor proti repu. Po velikosti in podobi molznega ogledala dostikrat lahko sodimo dotroto molzne krave. Veliko molžno ogledalo lepe in pravilne podobe je znamenje, da je krava dobra mlekarica, majhno in nepravilno ogledalo pa kaže, da ima krava le malo mleka. Ozko ogledalo je tako, da se komaj zapazi in kaže, da daje krava zelo malo mleka.

3. Dobra vprežna živina mora pa imeti: majhno in bolj zastavno glavo, močen vrat, široke prsi, širok križ, raven hrbet in močne, precej visoke noge. Ne pita torej živine, pri kateri vsa vnanjščina kaže, da se ne dá opitati; ne zahtevaj veliko mleka od krave, ki ni dobra mlekarica, kajti če jo še tako dobro krmíš, ne bode ti dajala mnogo mleka. Če pa vidiš, da vol ni ustvarjen za vprego, ga raje opitaj in prodaj, nego da bi ga mučil z vožnjo.

Obsekavanje dreves je v obče nezmerno škodljivo, zlasti pa mladim gozdom. Velikokrat ljudje oklestijo drevesa do gola ter ne pomislijo, da si s tem jako škod-

dajejo. Vedeti je namreč treba, da dobivajo drevesa svoj živež po koreninah iz zemlje, po listju ali izlisku pa iz zraka. Iz zemlje dobivajo one snovi, ki se pri gorenju spreminjajo v pepel; iz zraka pa dobivajo vse ono, kar pri gorenju zopet uide v zrak, namreč ogljenec. Ako torej drevesu odsekamo veje, odsekamo mu nešteto ust, sken katera je dobivalo živež iz zraka. Tako drevo ne more dovoljno rasti, se ne more debeliti in škoda je radi tega očitna. Ako se veje odsekujejo tikoma pri deblu, posle se one grde in se ločijo od živega deblavega lesa; kadar se taki hlodi žagajo, izpadejo oni zamaški in deske so vse luknjaste, torej zopet škoda. Zlasti pa obsekavanje močno škoduje iglovcem, ker pri vseh takih ranah začne teči iz debla smola, ki je drevesna hrana, in ako je rana velika, da se tarasti ne more, začne se od tiste strani debla sušiti. Obsekanih dreves se pa tudi veliko raje črvi loti in jih konča. Ako že moramo drevo oklestiti, pustimo vselej najmanj za čevlji dolge štore s živimi vejicami, da tam kmalu potonejo nove veje.

Prehudo skrajšanje konjskih repov. Po mestih je prišlo v navado, da se konjem repi močno prikrájajo. Ni dosti le to, da jim porazujejo le kono, ampak sekajo jim celo žive konce ter jih z faretim letalom očigajo. To je nečloveško trpinčenje živali, ki zaradi tega prav nič lepši ni. Ako pomislimo na to, da ima konj rep v prvi vrsti zato, da se o poletnem času brani pred muhami, lahko si mislimo, koliko trpi uboga žival, ko brezveščno le s štulo maha. Konjerejci, nikar se ne poprinite novošlegnega trpinčenja. Pristrizite pa konja rep, seveda le žimo, na jesen, ko muhe že odnehajo. Tako dobi žima večjo moč in žival je za spomlad preskrbljena s košatim repom za brambo proti muham. Tudi zavezavanje opustite, ker s tem le žimo trgate. Lepota konjeva kaže se v tem, da ima vse ude pravilno razvite; tudi rep budi torej pravilen in naraven, ne pa nečloveško prikrájano.

Vino je treba pretakati. Kadar je most porvel, ostanejo na dnu posode droži. Torej treba vino odtočiti in odstraniti droži, t. j. goščo. Drugič naj se vino pretoči, kadar se začne spomlad vinski trta solziti, tretje naj se pretoči, kadar trta crete in četrto, kadar se grozdje bere. Goščo je treba vselej odstraniti.

Razne novice.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je odlikoval deželnega glavarja kranjskega blagorodnega gospoda Otona Detela z redom železne krone tretje vrste. — Zasluznemu gospodu glavarju naše najiskrenejše čestitanje za ta izraz cesarske milosti; s tem je ob enem odlikovana tudi dežela Kranjska, v katere blagor neumorno deluje gosp. Oton Detela, poprej dolgo vrsto let kot deželni poslanec in odbornik in sedaj kot deželni glavar.

(Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.) ki ima svojo pisarno v „Zvezdi“ v novem mušnem poslopi, prav lepo napreduje. Ni še preteklo jedno leto, odkar posluje in že je razposodilo blizu 90 000 glt. večinoma le v manjših skupnih zneskih. Iz tega je razvideti, da občinstvo vedno bolj spoznava koristno društveno delovanje. Pri tem društvu si vsako lahko kaj prihrani in to z neznatnimi tedenskimi doneski (ki se seveda tudi lahko za mesec ali za dlje časa skupaj plačujejo). To je vlasti koristno za manj premožne ljudi, ki hranijo le pri krajcarjih. Vlasti rokodelcem, poslom, delavcem je s tem društvom že o ustreženo. Pa tudi za posojila (predujeme) gré društvo udom kaj primerno na roke. Hvalevredno je posebno to, ker društvena pisarna vsa pisma napravi brezplačno, torej pri posojilih ljudem prihrani mnogo stroškov. — Vse to je seveda mogoče le zato, ker vsi močje pri odboru delajo brez najmanjšega plačila. Vlasti zaslužio našo pohvalo in priznanje predsednik društva g. S. Pogačar, uradni vodja g. J. Prosenec in njegov namestnik g. Ivan Peterca, ki vse pisarniško delo vodijo brezplačno, jedino le v korist društva in njegovih udov. — S 1. januarjem pričnjo svoje delovanje II. odsek. Društveni odbor vabi Slovence, naj pristopijo k društvu, oziroma da si prihranijo kaj denarja ali pa da si kaj izposodijo. Opatarjamo vlasti gg. duhovnike in druge izobražence, naj ljudem pojasnujejo korist tega društva, da se vpiše temveč udov. — Vsa pojasnila daje vsakemu pisarna „Vzajemnega podpornega društva“ v Ljubljani.

(† Prijor P. Severin Gross, O. S. B.) Dne 3. decembra ob 10. uri zvečer umrl je v opatiji sv. Janeza v Ameriki v Minn. K. prijor samostanski, preč. gospod P. Severin Gross. Pokojni je bil naš rojak, doma iz Tržiča, rojen 23. januarja 1829, posvečen 31. julija 1853 in s slovesnimi samostanskimi obljubami zavezan leta 1875. — Bolehal je že dalje časa na nogah, katere si je oslabil že na Kranjskem z mnogim spovedovanjem v mrzlih cerkvah. Bil je, kakor poroča njegov prednik, preč. opat B. Ločnikar, zvest redovnik, najlepši vzgled za nas vse, in kakor dolgo je le mogel, hotel je biti povsod in opravljati vse, kakor drugi, dasi mu je bilo to vsled bolezni silno težavno, tako da mu je bilo treba zapovedovati pod potežavno, tako da mu je bilo treba zapovedovati pod potežavno, naj se ne sili, temveč naj počiva. Zadnje dni bil je neprenehoma v postelji, zri je neustrašen smrti v obraz ter se skrbno pripravljal za srečno zadnjo uro. Večkrat je izrazil željo, naj bi imel priliko, nekaj tednov pripravi se za smrt, in to priliko mu je Bog dal. Tožil

v bolezni ni nikoli, bil je vedno udan v voljo božjo. Vsak drugi dan je z izredno pobožnostjo vselej tešče prejemal sv. obhajilo. Smrt je bila zato mirna. Sklenil je svoje Bogu posvečeno življenje na praznik sv. Frančiška Ksav. na večer sv. Barbare, pomočnice za zadnjo uro. V sredo na to bil je slovesno pokopan. — Blagi rojak, katerega je gnala v daljni novi svet gorečnost za čast božjo in vnema za izveličanje duš, spočije naj se od svojega obilnega zemeljskega truda; tuja zemlja ameriška naj mu bode lahka, Bog pa mu dodeli v nebesih obilnega plačila za vsa njegova dobra dela.

(† Župan Miha Novak.) Z Dobrove, dne 17. dec.: Dvojna britka izguba zadela je bila letos dobrovsko faro. Dne 18. avgusta t. l. pobrala nam je bila neizprosna smrt blagega gospoda župnika Jerneja Babnika. O smrti tega poročali ste že o svojem času. — Dne 23. nov. t. l. pobrala nam je nepristranska poslanka božja izmed naše srede v najboljših moških letih vrlega poštenjaka, g. M. Novaka, posestnika v Razorah, h. št. 6. On je bil vzorni mož, izgleden gospodar in skrbni oče svoji družini. Značaj njegov je bil kremenit; dvoobraznosti ni poznal nikdar in nikjer; vse, kar je rekel, bila je gola, odkritosrčna in sveta resnica. Brati znal je za silo, pisati pa ne. Pri vsem tem je bil pa tukajšnji občini skozi celih 6 let vrl župan in krajnemu šolskemu svetu vzoren načelnik. Kakor v svojem domačem gospodarstvu, tako je bil tudi v občinskih zadevah izgleden in skrben možak. Občini je v zelo zamotanih zadevah veliko pridobil in jo je obvaroval marsikakih občutnih stroškov, osobito v domovinskih zadevah. V dan pogreba pokojnega gospoda župnika je bil tudi on zadnjikrat v cerkvi; potem se je vlegel; želodčni „katar“ in njegove sitne posledice položile so ga ob zgoraj omenjenem dnevu na — mrtvaški oder. Bog mili daj vrlému možu večni mir in pokoj! Večna luč naj mu sveti! — Volitev novega občinskega odbora tukaj bila je dne 19. t. m.; o njenem konečnem izidu poročam o svojem času. — Sitna influenza razvila se je zadnje dni po naši fari prav zelo; skoraj vsakdo jo več ali manj občuti to sitnico. Bog jo skoraj odnesi!

(V Črnem Vrhu) pri Idriji so v nedeljo 17. dec. blagoslovili nov kamenit tabernakelj, katerega je izdelal kaj lično ljubljanski kamnosek g. Alojzij Vodnik. Naročil in plačal je novi tabernakelj priprost mož Andrej Rupnik iz Zadloga. V mladosti si je s pridnostjo in varčnim gospodarstvom pridobil precejšno premoženje, katerega sedaj na starost obrača v čast Božjo. Pred leti je kupil lepo novo monštranco, pred 2. letoma novo podobo farnega patrona sv. Jošta in še mnogo drugega je že storil za domačo cerkev. Bog naj poplača blagemu dobrotniku v obilni meri vsa njegova dobra dela!

(Otvorjenje bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu.) Ker so nekateri napačno umeli naznanilo, da se blagoslovi bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji dne 8. decembra mislé, da se s tem začne tudi bolniki sprejemati, naznanja predstojništvo kongregacije

usmiljenih bratov, da se bodo mogli sprejemati v zavod bolniki še-le z novim letom (1. junij 1894). Pogoji za sprejem pa so sledeči: 1. Vpraša naj se vselej poprej, je-li mogoče, da se dotični bolnik sprejme. 2. Zahteva se zdravniško spričevalo, kakovo bolezen ima bolnik, ker se neozdravljivi ne bodo sprejemali. 3. Zupnijski in županijski urad naj podpišeta natančen nacijonal, t. j. zapisano naj bode ime in priimek, starost in vera, rojstni kraj in pa kamo je dotičnik pristojen. — Vodstvo kongregacije usmiljenih bratov v Kandiji.

(† France Krevs.) Iz Dola se nam poroča: Dne 13. dec. popoldne ob 4. uri je umrl. g. France Krevs. kaplan v Dolu, previden s sv. zakramenti. — Rajni je bil rojen 13. nov. 1868. ter je zelo slaboten nastopil kot novomašnik svojo prvo službov Dolu. — Pogreb bo v soboto 16. decembra ob 9. uri. N. v m. p.!

(Pri občinski volitvi v Leskovcu) pri Višnji gori je izvoljen za župana Anton Dremelj, posestnik v Leskovcu; za svetovalec pa: Martin Stepec, posestnik na Dobravi, in Anton Čož, posestnik v Leskovcu. Izvoljeni so vsi značajni močje; župan že nad dvajset let vodi občinske posle, kar gotovo ni malo. — Ljudje tu okoli precej bolehalo za hripa, ki pa ni posebno huda in nevarna.

(Porodne obravnave l. 1894) se bodo v prihodnjem letu vršile v Ljubljani dne 26. febr., 28. maja, 27. avgusta, 26. novembra; v Novem Mestu dne 12. febr., 7. maja, 6. avgusta, 5. novembra.

(S Štajerskega.) Mariborska čitalnica, v kateri je nepozabni vladika Anton Martin Slomšek večkrat Slovence v prekrasnih govorih navduševal za sv. vero in narodnost, si je oskrbela lepo Slomškovo sliko v naravni velikosti. Slikal jo je gosp. J. Dekleva. Delo je v umetniškem oziru mojstersko dovršeno. Pri velikem koncertu, katerega je priredila čitalnica v hotelu „Nadvojvoda Ivan“ dne 10. t. m., se je slika slovesno odkrila. Slavnost se je vršila ob obilni udeležbi iz mesta in bližnje okolice jako lepo in dostojno. Tudi 17. t. m. je priredila čitalnica zabavni večer s tombolo. Torej v Mariboru živé Slovenci in zato tudi potrebujejo otročji vrtec, kojega ustanovitev bi mestni očetje radi preprečili. — Za župno cerkev sv. Benedikta v Slovenskih Goricah je naredil g. Perko, podobar pri Sveti Trojici v Slov. Goricah, nov altar v gotičnem slogu. Delo je lepo in samo priporoča domačega umetnika slavnim župnim predstojništvom. — V Ptuj so se dne 10. t. m. posvetovali o železnici, ki bi se gradila od Purkle blizu Radgone skozi Slov. Gorice v Ptuj in Krapino. — Štajerska kmetijska družba se je pritoževala pri c. kr. namestniku zaradi izseljevanja poljedelskih močij. Vsled tega opominja namestnika, sklicujoč se na prejšnje svoje razglase, podrejene urade, da zabranjujejo izseljevanje, da poučijo ljudstvo o bēdi in revii mnogih izselencev, ter svari je pred sleparskimi agenti. — V zadnjem času prinašajo naši listi veliko žalostnih novic. Na potu iz Ptuja v Haloze je padel 25. novembra neki vinski brat v gnojnico, v jutro so ga našli mrtvega. Isto noč je zmrznil na cesti iz Velenja v Šoštanj M. Krajner, strgar iz Slov. Gradca. Dne 29. novembra je zmrznil v Tržišču blizu Slatine bukovoz Uršič. Dne 26. novembra je bil umor-

jen pri St. Pavlu v Savinjski dolini Pavič, krošnjar iz Zorčanec pri Krapini. Dan pozneje so našli pri Zalezu 36-letnega Al. Fridla s prerezanim vratom. V Ivanjskem vrhu (okr. Sv. Lenart v Slov. Goricah) sta se 3. decembra spila J. Weninger in njegov sin; ta je ustrelil na očeta in ga zelo ranil, potem pa si je prerezal vrat in v hudih bolečinah umrl. Spoštuj očeta in mater! — V Ribnici obhajajo ž. oo. lazaristi iz Celja od 12.—22. decembra sv. misijon.

(Okoli Podčetrčka) pri Brezicah velja liter vina 12 do 14 kr. Kdor je kapljico prodal od prede, dobil je večje plačilo.

(Sena 100 kilo) velja po mestih: Celje 5 gl. 50 kr., Ormož 4 gl. 50 kr., Gradec 4 gl. 94 kr., Maribor 3 gl. 50 kr., Ptuj 3 gl.

(Slame 100 kilo) velja v Celji 4 gl., v Ormožu 3 gl. 40 kr., v Mariboru 2 gl. 80 kr., v Ptuj 3 gl. 50 kr., v Gradcu 2 gl. 94 kr.

(Pšenice 100 kilo) Celje 8 gl., Ormož 6 gl. 50 kr., Ptuj 7 gl., Gradec 8 gl. 15 kr., Celovec 8 gl., Linc 8 gl. 20 kr., Dunaj 7 gl. 60 kr., Praga 9 gl. 35 kr., Budapešt 7 goldinarjev 80 krajcarjev.

(Hmelj za 50 kilo) velja v Zatežu: Blago mestno 160 do 170 gl., z dežele 150 do 165 gl., olavsko 130 do 145 goldinarjev.

(Tržna cena v Mariboru) Pšenica 5 gl. 70 kr. do 6 gl. 10 kr., rž 4 gl. 39 do 70 kr., ječmen 4 gl. do 4 gl. 40 kr., oves 3 gl. do 3 gl. 20 kr., koruza 4 gl. 20 do 60 kr., proso 4 gl. 30 do 70 kr., hajdina 5 gl. do 5 gl. 40 kr., vse po hektolitru; kolo graba 22 do 26 kr., lebe 16 do 36 kr., fitola 10 do 12 kr., krompirja 3 kr., jedno jajce 4 kr.; 100 kilo slame lepe 3 gl. do 3 gl. 20 kr., za krmo 2 gl. 50 do 70 kr., za steljo 2 gl. 30 do 50 kr., sena pa 3 gl. 80 kr. do 4 gl.; liter vina 28 do 64 kr.; 100 glav zelja 2 gl. do 2 gl. 80 kr., kilo kislega telja 10 do 12 kr., kisla repe tudi 10 do 12 krajcarjev.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni. v m. st.	7 60	Speh povojem, kgr.	— 64
Rž,	6 10	Surovo maslo,	— 92
Ječmen,	6 10	Jajce, jedno	— 34
Oves,	6 60	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 20	Gosvoje meso, kgr.	— 64
Proso,	5 80	Telečje	— 34
Koruz,	5 80	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 20	Kostranovo	— 36
Leča, kati.	13	Pilanc	— 45
Grab,	13	Golob	— 18
Pšol,	9	Sena, 100 kgr.	3 17
Mašo,	1	Slama,	2 87
Maš,	— 68	Urva trda, 4 kub. mtr.	7 —
Speh sveč.	— 50	„ mehka, „	5 —

Loterijske srečke.

Dunaj, 16. decembra:	70,	86,	23,	46,	79.
Gradec, 16. decembra:	7,	84,	29,	57,	47.
Linc, 9. decembra:	35,	50,	23,	45,	53.
Trst, 9. decembra:	50,	69,	25,	56,	74.

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5.

Zaloga vsake baže

**gvantnega blaga za moške
in ženske** 79 9-8

kakor tudi vse vrste koe, kovtre, srajce,
jope, nogovce, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

zadnja cena.

zadnja cena.

Gospodu lekarnarju Piccoltju

„pri angelju“ v Ljubljani, Du-
najska cesta.

Podpisani javljamo s tem, da
smo po Vas pripravljeno „tink-
turo za želodec“ uporabili in
nje zdravilno moč za želodec in
ostale prebavne organe izkusili.

Na podlagi tega priporočamo
ter delujoče domače zdravilo vsakemu, ki bi je ute-
gnil potrebovati.

Peter Studenar, župnik, Canfanaro, Istra, 1891. — Mihael
Bogulin, župnik Ajdovica, 1891. — Josip Černko, župnik,
Vuhred, 1891. — D. Ivan Gabrielič, župnik, Gallignana,
Istra, 1891. — Ivan Belec, župnik, Sv. Martin pri Albionu,
Istra, 1891. — D. Anton Usmiani, kooperator in katehet, Ro-
goznica pri Šebeniku, Dalmacija, 1891. — D. Caproni, župnik
in dekan, Levico, Tirolsko, 1891. — Ferdo Babi, župnik in
kanonik, Ravno, Hrvaško, 1891. — F. Bencelj, župnik,
Dražgoše, Kranjsko, 1891. — Jurij König, župnik, Na Vinici
(Weinitz), Kranjsko, 1891. — D. Luka Raicevich, kaplan,
Gjurich, Perasto, Dalmacija, 1891. — Avgust Žagar, župnik,
Kupjak, Hrvaško, 1891. — Štefan Jenko, vikar, v Podkrajah,
Ilirska Bistrica, 1892. — Josip Močvar, kanonik v Novem
Mestu, Kranjsko 1892. — Anton Vedral, kaplan v Lischau
pri Budejovicah, Češko, 1892. (52-12)

Z najboljšim uspehom se rabi v mnogih hlevih
vše nad 40 let pri pomanjkanju ješčosti,
slabem prebavljenosti, v pridobitev bolj-
šega mleka in v izdatnejši meri.

**Kwizdova
Korneuburška
živinoredilna štupa**
za konje, goveda in ovce
Cena štakljici 70 kr., štakljice 35 kr.

Dobiva
se v vseh
lekarnah in
drožerijah države
Avstro-Ogerske.

Glavno zalogo ima

Franc Ivan Kwizda,

c. kr. avst. in kr. rumunski dvorni zalagatelj,
in lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Paziti je na varstveno znamko in na ime
**Kwizdova korneuburška
živinoredilna štupa.**

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne
5. januarja 1894 zvečer.

**Jedino pristni
čudotvorni balzam**

lekarnja 602 (52)

A. Thierry - ja

v Pregradi pri Rogški Slatini
na Hrvaškem.

Lajša kašelj, odstranjuje prah in pijava ter
zmanjša in odstranjuje škodo vseh bolezni. V nobeni
rožini bi ne smel manjkati kot prva pomoč.
Jeden sam poskus bo dovolj pomilil nogo to
oznanilo. — Pristen in nepovarnjen je balzam
le tedaj, ako je vsaka steklenica zaprta s sre-
brnim zaporkom, v kateri je vtična trdnica

**A. Thierry, lekarna
pri angelju varhu, Pregrada**

ako ima vsaka steklenica rdeč listek in je
zavita v rabilen zavoj, na katerem je ista var-
stvena znamka s istim napisom kakor zgoraj. — Vsi drugi balzami, ki niso
zaprti s takim zaporkom, in vsi balzami, ki nimajo teh znamenj, so
po naravi ponarejeni, ki imajo v sebi tudi prepovedane, škodljive in dra-
stične stvari, kakor „alohol“ in druge. Tak balzam naj vsakdo kar rne.
Ponarejenec in ponarejenec mojega balzama ogradim po zakonu varstvenih
znamk pri sodnem in ravno tako tudi prodajalec ponarejenih izdelkov. —
Zvedeni via, kralj vlade (st. 5287, R. 6108) so ga preiskali ter priznali,
da moj izdelek nima v sebi škodljivih stvari. Dobi se v največ lekarnah.
Kjer pa ni zaloga mojega balzama, naroči naj se naravnost in naslovi
Lekarna pri angelju varhu A. Thierryja v Pregradi pri Rogški
Slatini. — Iz vseh poštah postaja avstro-ogrskih voja s frankom po-
štneje: 12 malih ali 6 drobnih steklenic 4 krove, 60 malih ali 30 drobnih
steklenic 12 krov 60 vin.; za Rusijo in Hercegovino voja frankom po-
štneje 12 malih ali 6 drobnih steklenic 5 krov, 60 malih ali 30 drobnih
steklenic 15 krov. — Izposlaja ga samo za poštni denar ali po poštnem
poročju.

Moč in delovanje pravega angleškega

čudotvornega mazila.

Schulzengel-Apotheke

des A. THIERRY in
PREGRADA

Zakonito registrirana
varstvena znamka.

Angleško čudotvorno mazilo se rabi
hujše, tudi zahtevne bolezni tipične čle-
vevite, rahleje s najboljšim uspehom, ne-
družljivo pri zdravljenu ran, kakor tudi
lajšanju bolečin, je prav za prav le spoje
čudotvornih naravnih moči z drugimi radi svoje
„nova constituta“ v prvi s drugimi radi svoje
zdravilne moči znanstvenimi snovmi.

Angleško čudotvorno mazilo se rabi:
Za razbolenje prsti pri otrocih, trljanje
mleka, strjenji prsti pri pienu, vsakovrstnih
starih bolečinah, pri raztrganih nogah, ranah,
in katerih to, pri oteklih nogah, in celo
pri hemoroidih, pri vreninah, vsehlinah, ustre-
linah, vohlinah in amebaninah, pri izve-
loju tuji sni, kakor stekla, kosnih trstic,
koža tuji sni, trnov itd., pri mekurjih,
pockah, vreninah, vsehlinah, vsehlinah, vsehlinah,
narastkih, bulah, celo pri rakih, pri črni v
prsti ali kakomerenosti napaki, vsehlinah,
mekurjih, oteklih nogah, opeklinah vake
vrste, opeklinah udi, če se bolnik prebri,
ulohi na vratu, glavi, čemerju po vsehlinah,
in otroških ranah.

Angleško čudotvorno mazilo je za uporabo kolikor
starejše toliko izvrstnejše.

Preporočljivo je tudi družinam, da imajo vedno pri roki to edino
varovalno sredstvo.

Manj ko dva posilci se ne razpustita; polje se le za polnani
denar ali s poročjem. Poštnica, vzemi list, zavijanje itd. ter dva louska
velja 3 krove 40 stinorjev.

Mnogoštevilna sprčila so na razpolago.

Kupovalce svetim pred navedenim ponarejenim mazilom in pravim,
naj vsakdo pazi na vrhu lonika vizno varstveno znamko in trdko
„Lekarna angelj varuh A. Thierryja v Pregradi“. Vsa
lonika mora biti zaviti v ravno tak rabilen zavoj s varstveno znamko.

Ponarejalci in ponarejalci mojega edinega čudotvornega mazila so
strogo kaznivi po zakonu glede varstva znamk, istotaku tudi prodajalci
ponarejenih izdelkov.

Dobiva se edino le v

lekarni „angelja varuha“ A. Thierry

v Pregradi pri Rogški Slatini.

Trudno in zdravniško potrdilo predpis, kako se pripraviti, je na razpolo.
Dobiva se skro po vseh lekarnah. — Kjer ni zaloga zaloge mojega bal-
zama, naj se naroči neposredno in naredi naslov: Lekarna pri
„Angelju varuhu“ A. Thierryja v Pregradi pri Ro-
gaški Slatini.

Številka zapisa varstvenih znamk za Avstro-Ogersko je: 4524.

Največji izbor.

Skrbno

Popravila.

L. Mikusch,

Ispravna delalica,

Ljubljana, Mostni trg 18.

Zal. A. Solbring Lipsija Novomesto

Nadrt in obdelava C. Opitka.

Enajst oddelkov, obsežni:

I. Nemaljo — II. Avstro-Ugarsko — III. Švicco
— IV. Francijo — V. Italijo — VI. Belgijo
in Holandijo — VII. Švedijo in Norveško
— VIII. Danijo — IX. Vel. Britanijo —
X. Španijo in Portugal — XI. Rusijo in
srednje podnarske države.

Popolno v 38 tedajah 4 00 kr.
Dobi se v vseh knjigarnah 78 12

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, L. Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so slavno znane zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, množično zdravili jih zapirajo, in malo je rednih, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domalega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1. škatičica s 15 kroglicami 21 kr., 1. zavo; s 6 škatičicami 1 gl. 5 kr., pri neobkrovanju poplavlja po povzeto 1 gl. 10 kr. — Če se naprej poplavlja denar, velja v poštnino prosto poplavlja: 1. zavo kroglice 1 gl. 25 kr., 2. zavo 2 gl. 30 kr., 3. zavo 3 gl. 35 kr., 4. zavo 4 gl. 40 kr., 5. zavo 5 gl. 45 kr., 10. zavo 9 gl. 20 kr. (Mimo tega jeden zavo se ne more odpeljati). — Prosi se, da se zahtevajo izrecno **J. Pscherhoferja kri čistilne kroglice** in gl. da na to, da ima vsaka škatičica na pokrovu na zadnjem za rube stopijo imeniki polni **J. Pscherhofer** in sicer v **25** rube. 90 132

Balsam za ozebljine / Pscherhoferja 1. lonček 40 kr., v frankovano poplavlja 65 kr. — Trpotčev sok, proti kašlu, pripravi, krivitemu kašlu od 1. sklenice 50 kr. — Ameriška maša za protin 1. od 20 kr. — Prašek proti potenju nog, škatičica 50 kr., v frankovano poplavlja 75 kr. — Balsam za gušo, 1. škatlo 40 kr., v frank. poplavlja 65 kr. — Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti spijememu kašlu, sladki prebavljenosti od 1. veki 75 kr. — Angleški čudni balsam 1. sklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlu od 1. škatičice 30 kr., v frankovano poplavlja 60 kr. — Tannochinin-pomada **J. Pscherhoferja**, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1. škatičica 2 gl. — Universalni obliki, proti Stenodelu, a. sredstvo priporočeno raznim oblikam od 1. lončka 50 kr., v frank. poplavlja 75 kr. — Universalna čistilna sol **A. W. Bullrich-a**, domale zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1. pak 1 gl.

Kajen toka, množični izdelki ima le v avstrijskih časopisih razpisane in in inozemske farmacevtske specialiste in se na predstavi, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni prodaje. — **25** Poplavlja po pošti strok se nabirajo proti srednjepokrajni zneska, velja pa tudi strok poravn. — Če se denar naprej poplavlja (najbolje po poštnej nakaznici), je poština dosti nižja, nego pri poplavljanju s povznetjem. **25**

Ispravno imenovane specializirane zdravila se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**

Josip Janke

urar v Kamniku

Velika ulica

priporoča
veliko svoje
zalogo žepnih
in stenskih ur,
budilnic, veri-
žic in vseh v to stroko spadajočih
stvari po najnižji ceni.

Popravila prav na-
tančno 90 1

Jedino pristna

Kneippova sladna kava
bratov Oels

v radeh štiriogledih zastih
se dobiva v Ljubljani pri **M. Wagnerjevi** vdovi in v vseh
kopenjskih in konsumnih pre-
dajalnicah. 25-19

!Darila za božične praznike!

po prav nizkih cenah.

Priporočam vsake vrste 613 6
žepne ure, stenske ure in
prav lepe ure z nihalom,
nove vrste verižice, uhane,
prstane, zapestnice

in vse, kar v to stroko spada.

Pa še nekaj novega!

Skladajno sem v Švic vel-
iko urarskega blaga kupil, ter ga
bočem tudi po ceni razprodati.

Fran Čuden,

Za prav obilen poset se priporoča
v Slovenske ulice,
idaj Glavni trg št. 25.

000000000000

Zavod za obleke) Visoki p. z.
dobrohotni more se priporočati za-
vod za obleke Vilje ma Skard
na Dunaju, IV. Favoritenstrasse 75.
Ta je specializirani izdelovalci ta-
kšev, kratkih rokavov (poudariti),
brezih dobrotinskih ogrinjav (ste-
rendel), plašev (chavelinki) in mo-
niskih oblek in najboljega blaga,
najzgodnejše narejenih in dobri
prikrivenih. Zaradi tako imenovane
polne in tovarne lepote, zapeljive
kolarje, pasnice od volne in stile
raznih vrst. Ta krštanetska roba
dovoljuje na hitro odpraviti sramot
plačevanja. Kar ne uga, se čaka
vse na hitro splošno vrsto in
cenike.

000000000000

Ölzova kava 19

priznane najboljša in najzgod-
nejša dodaja kavi se dobiva v
glavni zalogi za Kranjsko pri
M. Wagnerjevi vdovi v
Ljubljani, in v vseh kopenjskih
in konsumnih predajalnicah.

Kupite sloveče specialitete!

Od mnogih zdravniških avtoritet preiskušene in priporočane

Poppova svetovno znana ustna voda 50 kr., 1 gld., 1 gld. 40 kr. Najboljše sredstvo proti ustnim in zobnim boleznim, vseh zagamen.
Poppova zobna pasta v lončkih 70 kr., za čiščenje in obranjenje zob in dlesna, (finejša in boljše kot v tubah).
Poppova aromatična zobna pasta, 35 kr., najboljše in najcenejša zobno čistilo.
Poppov zobni prašek 32 kr., naredi zobe svetlo bele.
Poppova zobna plomba 1 gld., s katero vsak sam lahko plombe oti zobe.

Podpove zeljiščno milo 30 kr., proti vsem kožnim boleznim.

Poppov vijolični soap 50 kr., trajno angleško milo s trajno vijolično vonjavo.

Poppovo solnčnično milo 40 kr., trajno, jako fino milo za gojitev kofe.

Poppov Savon de Famille najizvrstnejša ba'a, izdelana na francoski način, se za rodbinsko jako posebno priporoča. Komda 15 kr. V šestih različnih barvah in šestih jako prijetnih in močnih vonjavah, dvanajstoriga gld. 1 00.

Poppovo rodbinsko transparentno milo močno se penete, dolgo trajajoče milo izvrstne baže, komad 20 kr., dvanajstoriga 2 gld.

Poppove damarski parum gld. 2, modni parum.
 damarsko milo 60 kr., fino, lepo dišeče milo.
 damarska pudra gld. 2.50, najboljša nahajajoča se obratna pudra.
 damarska toaletna voda gld. 1.30, ohrani svetlost in svežost polti.

Te specialitete prekažajo po finosti, lepi vonjavi, kakovosti in obliki vse podobne izdelke.

Poppova Coelogina Extrait gld. 2.50. Najboljša specialiteta elegantnega sveta.
 (Nova orhidejska vonjava) 50 10 9

Poppova Veloutine-pudra 75 kr., najfinejša francoska baža, brez svinca, se dobro prime, ne da bi barvala.

Poppova Eau de Quinine najboljša esenca za umivanje glave, krepi lasišče.

Poppove najfinejše modne vrste od 20 do 60, najfinejše parfumske vrste od 50 kr. do gld. 2.50; najfinejše pomade in cosmétiques od 10 kr. do 1 gld.

Sloveče toaletne specialitete dr. J. G. Poppa, c. in kr. avstr. in kr. grškega dvornega zalagatelja, na Dunaju, mesto, Bogenrgasse 2., prodajajo: V Ljubljani: G. Piccoli lek., W. Mayer, lek., J. Svoboda, lek., U. pl. Trnkoczy, lek., J. Grečl, lek., Ed. Mahr, parf. K. Karinger, V. Petricar, J. S. Benedikt; v Črnomlju: J. Blažek, parf. K. Karinger, V. Petricar, J. S. Benedikt; v Kamniku: J. Močnik lek.; v Kočevju: J. Braune, lek.; v Kranju: K. Savnik, lek.; v Krškem: Fr. Böhmches, lek.; v Ljubli: J. Benes, lek.; v Metliki: Fr. Wacha, lek.; v Novemestu: F. Haika, lek.; v Postojni: Fr. Baccarich, lek.; v Radovljici: A. Rohlek, lek.; v Škofljici: J. Zenatti, lek.; v Trebnjem: J. Ruprecht, lek.; v Vipavi: A. Guhlmo, lek. in vse lekarno, draguerije in parfumerije v Avstro-Ogerski.

Vzamejo naj se le dr. Poppa izdelki.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, oči mnogih zdravnikov najboljše priprani in priporočani prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od naš ga originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te sori vsak izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prostino, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti s družimi prevezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 29-2 97 2 20

Osnovna razpošjalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayer; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodan, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar, F. Predam, M. Mizzam, drag.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodnem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladoviz; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfbergu: J. Huth.

Marija sedem žalosti

priporočila vreden molitvenik 63 (14)

Vezen v platno 80 kr., v usnje 90 kr., usnje z zlato obrezo 1 gl., v šagrin-usnje 1 gld. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobi se pri J. Bonaču, knjigovezu v Ljubljani, in v Katol. Bukvarni.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Po naredeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko. 10 (24 23)

Koverta s firmo vizitnice in trgovske račune priporoča

Katol. tiskarna v Ljubljani.

Preselitev trgovine v Kamniku.

Prečast. duhovščini in sl. občinstvu javljam, da sem se preselil v svojo lastno hišo tik farne cerkve šte. 15 v Kamniku, v predmestju na Šutni

in bodem tu otvoril na novega leta dan

prodajalnico specerijskega blaga
in kupčijo z vinom in žganjem.

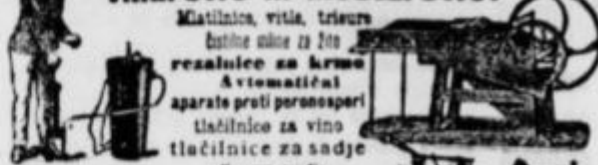
Priporočam se prav uljudno v obilo nakupovanje, zagotavljajoč uljudno postrežbo s svežim in dobrim blagom po možno nizki ceni.

Velepoštovanjem

Anton Svetic,
trgovec.

102 3-1

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitla, trisore
čistilne mlinske za žito
rezaalnice za krmo
Avtomatični
aparati proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlinske za sadje
predmete za klet, sesalnice za vse namene, kavar v
vodo vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpolnje v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

22 Praterstrasse Nr. 78

Regeln Österreichischer Katalog v skladu s shematskim inštitutom in
priporočilom državnih

Najkvalitetnejši popisi. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskuse.

Cene so se strogo držale! Predgovorom znaten popust!

Zaloga in zavod za izvršitev oblek za preč. duhovščino

„pri rudečem križu“

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritengasse 28

priporoča za zimo 1893/94:

Gorko zimsko obleko za duhovnike

kot: Havelock, zimske suknje, ovratnike k plaščem, duhov-
niške suknje, telovnike z rokavi, zimske hlače itd. itd., dalje
vsakovrstne kožuhe za potovanje in mestno uporabo,
zimske čepice, zimske ro-
kavice itd. itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:
birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne
duhovske čepice.

Paramente

preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje vse iz najboljšega trpežnega
blaga, natančno izdelano.

Naročila izvršujejo se točno; neugajajoče vzame
se nazaj

Plačuje se tudi na obroke.

Blago po meri je na razpolago.

Ceniki in vzorci na zahtevo
brezplačno. 100 (24-1)

Wiener Gellier